

СПРАВА «САМОЙЛЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF SAMOYLENKO v. UKRAINE)

(заява № 45050/10)

Стислий виклад рішення від 24 жовтня 2019 року

Заявника було затримано під підозрою у фіктивному підприємстві. 11 лютого 2010 року Жовтневий районний суд Дніпропетровської області (далі — районний суд) продовжив строк затримання заявника до 10 діб з метою вивчення відомостей про його особу. 18 лютого 2010 року районний суд обрав заявнику запобіжний захід у вигляді взяття під варту на підставі того, що заявник міг впливати на свідків і переховуватись. У подальшому строк тримання заявника під вартою продовжувався судами з аналогічних підстав.

Заявник неодноразово клопотав про звільнення його з-під варті, однак йому було відмовлено у задоволенні цих клопотань.

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявник скаржився за пунктами 1, 3 та 4 статті 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція), на свавільність та необґрунтованість рішень національних судів щодо застосування запобіжного заходу про взяття під варту, а також, що постанови від 06 квітня та 07 червня 2010 року були ухвалені за його відсутності та відсутності його захисника, а він не мав у своєму розпорядженні процедури оскарження законності тримання його під вартою.

Європейський суд вирішив розглядати скарги заявника за пунктами 3 і 4 статті 5 Конвенції.

Щодо скарги заявника за пунктом 3 статті 5 Конвенції Європейський суд зазначив, що постанови про тримання заявника під вартою були викладені у загальних формулюваннях та містили повторювані фрази. З них не вбачалося, що суди належним чином оцінили факти щодо питання необхідності застосування такого запобіжного заходу за обставин відповідної стадії провадження. Крім того, національні органи влади не розглянули можливість застосування альтернативних тримання під вартою запобіжних заходів. Оскільки органи державної влади не дотрималися свого зобов'язання за пунктом 3 статті 5 Конвенції обґрунтувати тримання заявника під вартою під час судового розгляду «достатніми» та «відповідними» підставами Європейський суд констатував порушення цього положення.

Розглянувши скаргу заявника за пунктом 4 статті 5 Конвенції, Європейський суд дійшов висновку, що засідання апеляційного суду 07 червня 2010 року, проведене за відсутності заявника та його захисника, та перегляд законності тримання заявника під вартою під час судового розгляду не відповідали вимогам цих положень Конвенції. Також Європейський суд звернув увагу, що клопотання заявника про звільнення його з-під варті було розглянуто через п'ятдесят сім днів після його подання, що не відповідає вимозі оперативного перегляду. У зв'язку з цим Європейський суд констатував порушення пункту 4 статті 5 Конвенції.

Скаргу заявника за пунктом 4 статті 5 Конвенції щодо продовження строку тримання його під вартою 06 квітня 2010 року за його відсутності та відсутності його захисника Європейський суд відхилив у зв'язку з не вичерпанням національних засобів юридичного захисту відповідно до пунктів 1 і 4 статті 35 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. *Оголошує*, що дружина заявника, пані Тетяна Самойленко, має право продовжити це провадження від імені заявника;

2. *Оголошує* прийнятими скарги за пунктом 3 статті 5 Конвенції щодо необґрунтованості тримання його під вартою та скарги за пунктом 4 статті 5 Конвенції щодо засідання апеляційного суду 07 червня 2010 року, яке відбулося за відсутності заявника та його захисника, і перегляду законності тримання заявника під вартою під час судового розгляду, а решту скарг у заяві неприйнятними;

3. *Постановляє*, що було порушено пункт 3 статті 5 Конвенції;

4. *Постановляє*, що було порушено пункт 4 статті 5 Конвенції;

5. *Постановляє*, що:

(a) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити дружині заявника, пані Тетяні Самойленко, 4 000 (чотири тисячі) євро, які мають бути конвертовані в національну валюту держави відповідача за курсом на день здійснення платежу, та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись, в якості відшкодування моральної шкоди;

(b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

б. Відхиляє решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.».